Horváth Péter

Jóccakát

operett zene nélkül, két részben

Szereplők

ÉN – jobbára hatvanötévesen
TE – három évvel vagy fiatalabb
ANYA – olyan, amilyen, 86 évesen halt meg
APA – nézett már ki jobban, amíg élt
BÍRÓ – joviális, komoly ember, több szerepben
ASSZONY – erős ötvenes, két szerepben
FIATALEMBER – a fiad, harmincéves.
TEREMSZOLGA – több szerepben

Történik:
A közelmúltban és a távoli jelenben

MÁDODIK RÉSZ

1. JELENET
Lakásban.

KURVA *(harminckörüli, miniszoknyás, nyafka, csinos; őt is az Asszony adja)* Nyitva volt az ajtó, a csöngő meg nem csönget.
TE *(kintről)* Egy pillanat!
KURVA Te kígyókat tartasz a lakásban?
TE *(jössz, kiöltözve)* Az nem igazi kígyó. Fából van.
KURVA Ja? Tényleg...
TE Szabó András vagyok.
KURVA Picur.
TE Mi az, hogy Picur?
KURVA *(nevet)* A művésznevem.
TE Nem tudtam, hogy a kurváknak is van.
KURVA Nem vagyok kurva. Picur vagyok, és kész. És ne beszélj így velem, mert elmegyek.
TE Nem ülsz le?

KURVA Előbb add ide a pénzem.

TE Mit is mondtál a telefonba? Mennyi lesz?

KURVA Ne játszd nekem a hülyét, papa. Öt a cumi, de csak kotonnal, gumi nélkül egy tízes, de úgy, hogy előtte én mosom meg neked. A fullszervíz az húsz, az extra huszonöt, de csak azért, mert olyan szomorú a szemed.

TE Mi az, hogy extra?

KURVA Hát a popsiszex.

TE Egy csók az mennyi?

KURVA Semennyi. Nem smárolok, papa, csak a szerelmemmel.

TE Hát akkor hogyan...

KURVA Azt csak bízzad ide. Én még egy virslibe is életet lehelek.

TE Jól nézel ki.

KURVA Mer adok magamra. Nem úgy, mint a cigánylúvnyák a kocsisoron.

TE Kocsisor? Az hol van?

KURVA Nem fogok itt lelkiéletet. Fizetsz, vagy nem fizetsz?

TE Ez így elég rideg.

KURVA Tekerd fel a konvektort, ha fázol.

TE *(az elefántperselyből veszed ki a pénzt)* Tessék.

KURVA *(megszámolja)* Ez csak tizenkilenc.

TE Nincs több. Ennyi van. Majd legközelebb egy ezressel többet adok.

KURVA Nálam nincs hitel papa. A barátság alapja a pontos elszámolás. Ezt egy nagyon komoly férfi mondta nekem. Mit akarsz, mennyit adjak vissza?

TE Nem is emlékszem, mikor voltam utoljára nővel.

KURVA Ez a te problémád, édeske.

TE A gondnok nem adta oda még a nyugdíjamat.

KURVA Milyen gondnok?

TE A gondnokom.

KURVA Ja...?! Pedig nem látszol hülyének. Látom, könyveid is vannak.

TE Odaadom az egyik kisrádiómat zálogba, és majd legközelebb...

KURVA Mégiscsak hülye vagy? Asszed majd cipelem magammal? Ahhh... Jól van, csak hogy lásd, hogy a szívem nagyobb, mint a pincurim. *(elteszi a pénzt)* Hol a fürdőszoba?

TE Mit akarsz a fürdőszobával?

KIURVA Szerinted?

TE Ott most nem lehet.

KURVA Nem lehet pisilni?

TE Ott a másik Picur van.

KURVA Na jól van, faszom, itt a pénzed... Én nem baszok csoportba.
TE A Picur egy macska. Oda zártam be.
KURVA Anyádnak hadovál j.
TE Becsület szavamra. Nem akartam, hogy itt... Hogy féltékeny legyen.
KURVA Befosok rajtad! Te tényleg nem vagy komplett.
TE Bezárom a ruhásszekrénybe, és jövök.
KURVA Oké, de siess, mert bepisilek.
TE Mindjárt mehetsz. *(el)*
KURVA *(nézelődik, felkel, a könyvespolchoz lép, ha van. Ha nincs, talán a Teremszolga betolhatja. Kurva levesz egy könyvet, belelapoz)*

2. JELENET
Ugyanott.

ANYA *(jön, kabátban, kalapban, retiküllel)* Maga meg kicsoda?
KURVA Juj, de megijesztett!
ANYA *(kiszól)* András!
TE *(jössz)* Te most nem lehetsz itt, anya!
ANYA Ez az én lakásom, nem? *(kurvához)* És az az én könyvem! Tegye le!
KURVA Na, akkor én megyek...
TE Ne menj, Picur! Várj! Te menj el most, anya!
ANYA Most elküldenél? Máskor meg rimánkodsz, hogy jöjjek!
TE De most nem alkalmas.
ANYA Miért? Mi van most? Különleges világnap?
TE Most ő van.
ANYA Azt se tudom, ki ez a kurva, és mit keres a lakásomban?
KURVA Picur vagyok.
ANYA A Picur az egy macska.
TE Anya, nagyon szépen kérlek...
ANYA Nem szégyelled magad? *(A Csárdáskirálynőből idéz)* Egy Lippert Veilersheim herceg és egy ilyen... tingli-tangli dáma?
KURVA Jesszuskám! Ez nem a Csárdáskirálynőből van?
ANYA Az én fiam nem érintkezhet egy orfeumleánnyal.
TE Anya ne csináld ezt!
ANYA *(énekel)* Hajmási Péter, Hajmási Pál...[1]
KURVA Hiszen a néni...
TE Anya...!!!

[1] Kálmán Imre: Csárdáskirálynő

ANYA Mi van, most ne énekeljek?
KURVA Az anyukám volt tíz évig a művésznő öltözetője!
ANYA Te a Katika lánya vagy?
KURVA Igen!
ANYA Hát miért nem ezzel kezdtétek! *(levetné a kabátját)* Fiam, hoznál nekünk egy kávét? Te meg mesélj, Picur, mi van a mamáddal? Fáj még a lába?
TE Ilyen nincs.
ANYA Valami volt a bal lábával.
PICUR Viszeres volt neki, de megoperálták, és...
TE *(kiborul)* A kibaszott kurva életbe!
ANYA Hogy beszélsz, kisfiam, elment az eszed?
TE *(Anyára támadsz)* Takarodj innen!
ANYA *(Kurvának)* Néha rájön a hoppáré. Egyszer nekem esett, prakkerrel!
TE Vidd a kígyódat is! *(dobálja; repül a fakígyó, a legyezők a falról – amik nincsenek, ugye –, az elefántpersely)* Húzz vissza a kibaszott urnádba!
ANYA Tessék?
KURVA Asszem, jobb, ha én mégis elhúzom a csíkot. Majd hívjál fel, papa. Tudod a számomat. Egy fullextrát adok neked! Csókolom, művésznő. Majd megmondom, anyunak, hogy összefutottunk. Nagyon fog örülni...! *(el)*
TE *(magának, mint egy mantrát)* Ez nem történt meg, ne történt meg, nem történt meg...
ANYA Lehiggadtál végre?
TE Nem tehetsz mindent tönkre!
ANYA Mit teszek én tönkre? Te dobálsz szét mindent! (*felveszi az elefántperselyt)* Még jó, hogy nem törött le az ormánya.
TE *(kilökdösi Anyát)* Menj ki! Menj ki az erkélyre! Ki a levegőre! Menj ki a napra!
AANYA Jól van, de aztán hiába könyörögsz, hogy jöjjek! *(felvesz egy legyezőt a földről, legyezi magát, ahogy kivonul, énekel)* Csacsicsi, csucsu! Egy nő hetvenhét kalappal, mégse bírhat létalappal... *(el)*
TE Kibaszott gyógyszerek...

3**. JELENET**
Ugyanott.

ÉN *(kint)* Andris miért hagyod a bejárati ajtót tárva-nyitva? Így akárki bejöhet!

TE Hány óra van? Milyen nap? Melyik év? Milyen hónap?!

ÉN *(jövök; autóskabát, autós táska, két tömött szatyor)* Szia, Bütyök.

TE *(összetörve)* Szia.

ÉN Ne haragudj, hogy nem tudtam hamarabb... kaptam egy sürgős melót a rádióban, és... *(szétnézek)* Mi volt itt, földrengés?

TE A Picurka csinálta. Nagyon bevadul néha. Most akartam volna rendet rakni.

ÉN Hoztam mindenféle száraz kaját neked. Kolbász, szalonna, bab... Hoztam húsz tojást is meg mosószereket. Dezodort is hoztam.

TE Van dezodorom.

ÉN Akkor most kettő lesz. Na, mi van? Meg se ölelsz?

TE Elfogyott a pénzem.

ÉN Hogy a fenébe fogyott el? Még csak huszonhatodika van. A gondnok nem segített beosztani a nyugdíjadat?

TE A gondnok lelépett.

ÉN Mi az, hogy lelépett? Elküldted?

TE Nem is láttam soha. Azt mondták, hogy felhív, és majd jelentkezik.

ÉN Ki mondta ezt?

TE A gyámügyön mondták.

ÉN *(elképedek)* Te bementél a tanácsba?

TE Nem tanács, bátyó. Önkormányzat.

ÉN Be mertél menni egy hivatalba?

TE Muszáj volt, mert nem jött a nyugdíjam. Akkor már két napja nem volt mit ennem. Megkóstoltam a macskakaját, de azt meg kihánytam.

ÉN Az isten szerelmére, Andris, miért nem hívtál fel?

TE Nem volt több pénz a telefonomon.

ÉN És a gyámügyön mondták, hogy...

TE Hogy majd jelentkezik a gondnok úr, várjak türelemmel. Amúgy egész rendesek voltak, úgyhogy még két napig vártam. Akkor már nem volt cigarettám se.

ÉN És?

TE És akkor újra bementem. Gyalog. Hat kilométer innen, a rossz térdemmel. Kétszer is le kellett üljek egy padra. Sütött a nap, úgyhogy számoltam hatezerig, hogy el ne aludjak. Kétszer hatezerig az tíz perc, ugye?

ÉN Húsz, Andris. Kétszer hatezer, az kétszer tíz perc.

TE Én is úgy értettem.

ÉN Oké, bocs. És aztán?

TE Aztán mondták, hogy elnézést kérnek, de a gondok lelépett kilenc gondozottja nyugdíjával, és hogy legyek még pár nap türelemmel, meg fogják oldani a helyzetet. És akkor én...

ÉN Mit csináltál?

TE Nem tehetek róla, bátyó, nagyon bekattant, hogy ezek milyen szemetek, hogy mosolyognak, meg várjak, mikor már négy napja nem ettem.

ÉN Kiabáltál velük?

TE Nem. Csak felborítottam két íróasztalt.

ÉN Jézusisten. Megvertek?

TE *(mosolyog)* Nem tudtak megfogni. Hazáig futottam. Egyszuszra, hét kilométert. És képzeld, egyáltalán nem fájt a térdem, még utána se. Itthon se.

ÉN Még szerencse, hogy küldtem pénzt neked.

TE Az csak tegnap jött meg, bátyó. A nyugdíj tizenkettedikén szokott jönni. Most meg azt mondtad, huszonötödike van.

ÉN Huszonhatodika.

TE Az már tizennégy nap. Az előfizetéses kaját se tudtam befizetni.

ÉN Két hétig nem ettél?

TE Akkor már meghaltam volna. Bár azt olvastam a neten, hogy evés nélkül harminc-negyven napig is lehet bírni, csak víz nélkül halsz meg négy nap múlva. De víz az van a csapban.

ÉN Hát akkor?

TE Ígérd meg, hogy nem fogsz kiabálni.

ÉN Miért kiabálnék?

TE Eladtam a biciklimet.

ÉN Amit most tavasszal vettem neked?!!

TE Muszáj volt, bátyó. Nem halhattam éhen.

ÉN Mennyiért adtad el.

TE Ötezer forintért.

ÉN Mennyiért?!

TE Először csak hármat akart adni a Pribolyszki Máté, de kikönyörögtem az ötöt.

ÉN Ki a faszom az a Pribolyszki Máté, aki egy nyolcvanezer forintos bicikliért ötezer forintot ad?

TE Egy ilyen uzsorás. Itt lakik a tizenhétben.

ÉN Miért egy uzsoráshoz mentél, édes öcsém?!

TE Hova mentem volna?

ÉN Mit tudom én, egy biciklibotba.

TE Nem tudom, hogy hol vannak biciklibolták. Te is a Teszkóban vetted nekem a bicajt. Ott próbáltam, de nem vették vissza.

ÉN Mindegy. Fő, hogy megvagy.

TE Egyébként bizományba vette meg a cangát a Pribolyszky. Még két napig ki lehet váltani.

ÉN Oké. Itt egy ötezres, talán nem kell még tankolnom hazafelé.

TE Ötezer nem elég.

ÉN Mi az, hogy nem elég?

TE Csak húszezerért adja vissza.

ÉN Oké. Öltözz fel.

TE Minek?

ÉN Majd én visszamegyek veled ahhoz a szeméthez.

TE Nagyon megvernének, bátyó.

ÉN Akkor majd viszünk egy rendőrt is.

TE Akkor még jobban megvernek.

ÉN Na, arra befizetek. Vegyél már kabátot, hideg van odakint.

TE Nem téged vernek meg, csak engem, két nap múlva. És elviszik a biciklit is. *(mosolyog)* Ez nem az egyetem, bátyó, meg nem is a rádió. Itt nem hazudnak. Ami ki van mondva, az itt tényleg úgy van.

ÉN Most ezt mire mondod? A rádió hazudik?

TE Te is hallgatod a híreket, nem?

ÉN Leszarom a híreket. Nem politizáltam soha. Hangjátékokat írok a klasszikusokból. Kultúra.

TE Az mindegy, a kultúra. Vagy adsz húszezret, vagy kell új biciklit venni. Ez a helyzet.

ÉN Nincs húszezrem. Nem vagyok bank. És már három biciklit vettem neked.

TE *(enyhe szemrehányással)* Két használtat, bátyó. Egy csomó pénzt kellett rájuk költenem, mégse lettek tökéletesek.

ÉN Na jó, ez így nem fog menni. Te képtelen vagy az önálló életvitelre.

TE Nem én tehetek arról, hogy a gondnokom lelépett.

ÉN Jó. Zárd be az ajtót utánam.

TE Hova mész?

ÉN A tanácsba.

TE Ilyenkor már nincs félfogadás, bátyó. Késő délután van.

ÉN Lófasz van délután. Délelőtt feltizenegy van. Nem látod, hogy süt kint a nap?

TE Tényleg...

ÉN Egy óra múlva itt vagyok. *(el)*

TE *(utánam szólsz)* Az nem egy tévésorozat?

3. JELENET
Hivatalban.

Bíró íróasztal mögött, felpillant, ahogy megérkezem.

BÍRÓ Mit óhajt?

ÉN *(meglepetten)* Bíró úr?

BÍRÓ A Kálmán az ikertestvérem. Sokan összetévesztenek vele. Együtt végeztük a jogot annak idején, és csak az anyag felét kellett megtanulnunk, mert egymás helyett mentünk a vizsgákra. Miben segíthetek?

ÉN Doktor Szabó Gábor vagyok. Az öcsém ügyében jöttem.

BÍRÓ Szintén jogász?

ÉN Egyetemi doktor vagyok. Shakespeareből diplomáztam.

BÍRÓ Shakespeare, akinek térdig ér a tenger! Tubí or nattubí...

ÉN Az öcsém mentális okokból leszázalékolt rokkantnyugdíjasként lett gondnokság alá helyezve a múlt hónapban. Azóta nem kapta meg a nyugdíját, mert a gondnoka állítólag lelépett.

BÍRÓ A Skultéti, igen.

ÉN Tehát igaz?

BÍRÓ Sajnos, kolléga úr, nem dúskálunk a jelentkezőben. Érettségi, erkölcsi bizonyítvány, és az illető már gondnok is lehet. Van kórházi nővérünk, biztosítási ügynökünk, egy tornatanárunk... Általában másodállásként végzik ezt az áldozatos, bizonyos értelemben karitatív munkát, ők veszik fel a gondnokoltak nyugdíját, segítenek beosztani a pénzüket, napirendet javasolnak, ha szükséges... Rendszeresen látogatják a gondnokoltjukat...

ÉN Az öcsém majdnem éhen halt!

BÍRÓ Borzasztóan sajnálom, higgye el, és már intézkedtem, megtettük a feljelentést, megírtuk a jegyzőkönyveket, de egyszerűen...

Én Valami rohad az államgépezetben?

BÍRÓ Ez azért túlzás, nem Dániában vagyunk, ugye, de az én kezem is meg van kötve. Nem hághatom át az előírt eljárásrendet. Ráadásul egyre többen kerülnek gondnokság alá, és...

ÉN Haljanak meg, és akkor maguknak kevesebb gondjuk lesz?

BÍRÓ Megértem a felháborodását, és higgye el, mélyen együtt érzek önnel...

ÉN Nem rólam van szó, az isten bassza meg!

BÍRÓ Hiába kiabál, mindig rólunk van szó, kolléga úr. Mi tehetünk arról, ha dolgok idáig fajulnak. Soha nem véletlen, ha egy családban valaki képtelenné válik az önrendelkezésre, annak mindig oka van, ugyebár...

ÉN Nem én tehetek arról, hogy az öcsém elmebeteg!

BÍRÓ Biztos benne?

ÉN Na jó, vegyük úgy, hogy ez a beszélgetés nem történt meg. Elnézést kérek, amiért idecitáltam az Istent. Egyébként se hiszek benne. Kezdjük újra, tiszta lappal.

BÍRÓ Egy kávét esetleg?

ÉN Mi a megoldás arra, hogy az öcsém időben megkapja a járandóságát, és tisztességes gondnoka legyen?

BÍRÓ Tudom, hogy megint felkapja a vizet kolléga úr, de...

ÉN Nem vagyunk kollégák.

BÍRÓ ... de őszintén meg kell mondanom, hogy olyan ez, mint a lutri.

ÉN Micsoda?!

BÍRÓ Minden hivatásos gondnokunk túlterhelt. És mindannyian hibázhatunk. A legjobb megoldás az volna, ha ön vállalná az öccse gondnokolását. Úgy a családban marad, aminek amúgy is a családban is kellene maradnia.

ÉN Ez a híres szociális háló?

BÍRÓ Ha igent mond, öt perc alatt aláírjuk a szerződést, és mindenkinek könnyebb lesz a dolga.

4. JELENET

Lakásban.

TE Köszönöm, bátyó! Te vagy a legjobb testvérem nekem.

ÉN Ja. Mert nincs másik.

TE Azt nem tudhatod. Lehet, hogy apu csinált még egy csomót.

ÉN Éppen elég vagy te nekem.

TE Pedig nem szerettél, amíg gyerekek voltunk.

ÉN Honnan veszed ezt a hülyeséget?

TE Emlékszem.

ÉN Mire?

TE Mindig te voltál a kedvenc.

ÉN Ez nem igaz. Apu téged mindig jobban szeretett. Engem meg se ismert, amikor bent voltam nála az elfekvőben.

5. JELENET
Ugyanott.

APA *(jön, kórházi hálóingben, fekete lakkpapucsban csoszog; hozzám beszél)* Maga mivel van itt?
ÉN Azt hittem, az apámmal.
APA Ő is elítélt?
ÉN Ez egy kórház apa, itt nincsenek elítéltek.
APA A smasszerek fehér köpenyben járnak. Némelyiknek egész formás segge van. Az ablakból lelátok a börtönudvarra. Ott kosárlabdáznak.
ÉN Az ott egy gimnázium, apa.
APA Tudom, hogy azt mondják, de én nem dőlök be. Más a jelmez, de a lényeg nem változik soha. *(dúdol)* Orgonának hófehér, bűvös szirma hull, és a szíveinkhez ér, láthatatlanul...
ÉN Gyere, megborotválkak.
APA Maga borbély?
ÉN Igen. *(borotválni kezdem, pamaccsal kenem arcára a borotvahabot)*
APA Ismertem egy borbélyt. Kaposváron. Kanárimadarat tartott az üzletben. Szép kis madár volt. Schubert dalokat énekelt.
ÉN Most már ne beszélj, jó, mert megsebezlek.
APA Egyébként a Három a kislány peremiernapján történt. A mester remekül levágta a hajam, mondtam, ha már itt vagyok, borotváljon is meg, hogy szép legyek.
ÉN Ne mozogj, kérlek.
APA Megfente a borotvakést, azt a régimódit, tudja. A fél arcomat már leberetválta. Egy pillanat, mondta, odafordult a kalitkához, kinyitotta, benyúlt, elvágta a kanári torkát, letörölte a borotváról a vért... Én az emberekre nem haragszom, mondta, de ezekre a madarakra itt semmi szükség nincsen. Nagy siker volt aznap. Volt olyan szám, amit háromszor is ismételni kellett... *(énekel)* Tschöll papa lányai mink vagyunk, megjöttünk, itt vagyunk, senki se látta, mikor kiszaladtunk, erre haladtunk... *(próza)* Vigyél haza innen.
ÉN Tessék?
APA Vigyél haza, fiam. Nem jó itt nekem.
ÉN Nem tudlak hazavinni, papa. Négyen lakunk egy kis lakásban.
APA Te nem az Andris vagy, ugye?
ÉN Te viszont szép lettél. Tessék. Itt a kistükröd.

APA *(belenéz)* Így van ez, gyerekem. Szépek lehetünk, de okosak nem. *(El, énekelve)* Mosolygó nézés és jólnevelt arc, mögötte fájhat akármilyen harc...

6. JELENET
Ugyanott.

Apa eltűnt, mintha ott se lett volna.

TE Ezt most miért mondtad el nekem?
ÉN Itt ez a bankkártya. Ne veszítsd el.
TE Ez a te nevedre szól, nem?
ÉN Attól használhatod. Nekem marad még három. Erre utalom majd a nyugdíjadat, meg ami pénzt küldeni szoktam. A pin-kódja a Te születésed éve.
TE Hallod, Picur, milyen rendes a bátyó? Szívesen elvinnélek hozzájuk egy hétre. De a felesége utálja a búrámat.
ÉN Hagyd már ezt a búrát. Mondtam, hogy nem utál. Csak allergiás a macskaszőrre.
TE Aha.
ÉN De majd beszélek vele.
TE Az jó lesz. Tudod, hogy mennyire szeretem Szegedet.
ÉN Már régen nem Szegeden lakunk, Bütyök, hanem Pesten.
TE A Duna is szép. Meg a Gellérthegy. Ott van a Libegő nem?
ÉN Most már muszáj mennem.
TE Persze.
ÉN Nem számítottam rá, hogy az egész napom elmegy.
TE Köszönöm, bátyó. Gondnok úr.
ÉN Vigyázz magadra.
TE Van egy pótkulcsom, azt odaadom neked.
ÉN Minek?
TE Ha lenne valami.
ÉN Mi lenne?
TE Legyen nálad is kulcs. Ha éppen nem volnék itthon, akkor is bejöhess.
ÉN Oké.
TE Várj. Kikísérlek. *(mindketten el)*

7. JELENET
Kórházkert.

KURVA *(fehér nővérköpenyben tolja be Anyát a guruló ágyon)*
ANYA Hova megyünk, nővérke?
KURVA Kitolom kicsit a művésznőt, ide, a napra.
ANYA Nem lesz jó, kisszívem.
KURVA Dehogynem.
ANYA Ha jön látogatni a fiam, nem fog megtalálni.
KURVA Az Andris nem tud jönni. Nagyon elfoglalt ezen a héten.
ANYA Elfoglalt? Mivel van elfoglalva?
KURVA Dolgozik.
ANYA Igen?
KURVA Uhum. De küldött a művésznőnek keresztrejtvényeket, meg egy nagy csokor virágot.
ANYA Csokit nem küldött?
KURVA Csokit? Nem. Csokit, azt nem.
ANYA Hála istenek. Akkor tényleg jól van. De ha beszélsz vele, szívem, mondd meg neki, hogy ne költse a pénzem ilyesmire. Nem tudok én már keresztrejtvényeket...
KURVA Dehogynem! Még az olaszt meg a skandit is meg tetszett fejteni mindet a múlt héten.
ANYA És virág se kell. Van itt annyi virág, mint egy temetőben.
KURVA Mert tavasz van. Ilyenkor tényleg szép a kórházkert.
ANYA Gyere csak, hajolj egy kicsit közelebb.
KURVA *(odahajol)*
ANYA Nem akarom, hogy más is meghallja, de mondd meg neki, ha olyankor jönne, amikor alszom, hogy nyugodtan költse kurvákra a nyugdíjamat.
KURVA *(felegyenesedik)* Jaj, művésznő, maga mindig viccel.
ANYA Komolyan mondom. Fontos a szerelem. Nem véletlen, hogy arról szól a legtöbb operett.
KURVA Most itt hagyom egy kicsit a művésznőt a napon, de jövök egy negyedóra múlva.
ANYA Várj csak!
KURVA Igen?
ANYA Valahonnan olyan ismerős vagy nekem. Nem Picúrnak hívnak?
KURVA *(mosolyog)* Nem. Arielnek hívnak. Daróczi Boróka Ariel. Tessék csak szépen napozni a művésznőnek.
ANYA Nem vagyok művésznő. Éva néni vagyok.

KURVA *(tánclépéssel, integetve, énekelve el)* Piros virág, tilos virág, de jó, hogy nékem termettél...

8. JELENET
Egyetemen.

ÉN *(előadok a közönségnek)* Shakespeare 1600 körül írja a Hamletet. Öt évvel később a Leart, aztán egy újabb év múlva a Macbethet. Mindhárom darab ugyanazt a kérdést járja körül. Tenni vagy nem tenni. S ha tenni, akkor mit, és hogyan. A kérdésre nem ad megnyugtató válaszokat. Hamlet nem cselekszik, ezért kell meghalnia. Macbeth megöli a regnáló királyt, hogy a helyébe lépjen, ezért kell meghalnia. Learnak megkegyelmez a mester, őt életben hagyja, de megőrjíti. „Ez a hideg éj – mondja az életre a király bolondja – mind bolondokká és őrültekké tesz bennünket" – Az élet nagy kérdéseire nincsenek jó válaszok. Albert Camus majd azt mondja erre négyszáz évvel később Szüszifosszal...

TEREMSZOLGA*(jön, telefont hoz)* Elnézést, tanár úr, sürgős telefonja van.

ÉN Semmi nem lehet olyan sürgős, Skultéti, hogy megzavarja az órát, amikor az élet nagy kérdéseiről tárgyalunk.

TEREMSZOLGAA rendőrség keresi a tanár urat.

ÉN *(a közönséghez)* Elnézést. *(átveszi a telefont)* Halló? Igen, én. Kicsoda? Meghalt? Köszönöm. *(a közönséghez)* Bocsássanak meg. Vége az órának.

9. JELENET
Orvosi szoba.

DOKI Mindkét csuklóját és a nyakát is. Egy lavórnyi vért veszített. A szomszédasszonya talált rá a lakásban, állítólag süteményt vitt neki. Szerencsére nem volt bezárva az ajtó, és... Ő hívta ki a mentőt, azok meg a rendőrséget. A csabai kórházban ellátták a sebeit, vért kapott, két nappal később szállították át, ide, hozzánk, az idegosztályra.

ÉN Beszélhetek vele, doktor úr?

DOKI Hogyne. Menjen csak. De utána feltétlenül keressen meg. A szobámban leszek.

ÉN Köszönöm.

10. JELENET
Kórteremben.

TE *(a guruló ágyon ülsz, mindkét csuklódon vastag kötés, ahogy a nyakadon is. Alaposan le vagy szedálva, szelíden mosolyogsz.)* Szia, bátyó!
ÉN Mit csináltál?!
TE Ellopták a Picurt.
ÉN Micsoda?!
TE Nagyon rossz idő volt. Három napja esett az eső...
ÉN Azért nyiszáltad el magad, mert nem sütött a nap?!
TE Kérlek, ne légy dühös.
ÉN Hogy a fenébe ne legyek dühös, amikor...
TE Nem tudtam kivel beszélni. Anyu se jött...
ÉN Az isten szeremére, anyu három éve meghalt.
TE Hívtam a rendőrséget is, de azt mondták, nem nyomoznak egy macska után. Téged is hívtalak, de ki volt kapcsolva a telefonod.
ÉN Dolgoztam.
TE A Peti se vette fel.
ÉN Ezért akartál meghalni? Egy kurva macska miatt?
TE Ne beszélj róla így. A Picur nem kurva. Ő szeret engem. Mit gondolsz, ki lophatta el?
ÉN Senki. Az emberek nem szoktak macskát lopni.
TE Te nem ismered az embereket, bátyó.
ÉN És én most mi a bánatot csináljak?
TE Vigyél haza.
ÉN Nem tudlak hazavinni. Hova haza?
TE Hát haza. Te vagy a gondnokom. Meg a bátyám.
ÉN Van itt mindened? Fogkefe, törölköző... Hozzak be valamit?
TE Nem kell semmi. De az jó volna, ha megkeresnéd a Picurt, mielőtt hazaviszel. Nagyon egyedül lehet szegény.
ÉN Mindenki egyedül van, Andris.
TE Meg fog dögleni.
ÉN Miért dögölne meg?
TE Egyedül csak megdögleni lehet. Bár nekem az se sikerült.
ÉN Oké. Beszélek a dokival, aztán meglátjuk.
TE Itt várlak, bátyó.

11. JELENET
Orvosi szoba.

DOKI Nézze, Szabó úr, utána néztünk a rendszerben, az öccsének már volt két öngyilkossági kísérlete...
TE Én arról nem tudtam semmit.
DOKI Az egyik tíz éve történt, a másik két évvel ezelőtt.
ANYA *(feltűnik)* Nem írtam meg neked, kisfiam, nem akartalak még ezzel is terhelni. Tudom, hogy megvan neked a magad baja, akkor írtad a doktoridat, amikor ez a szerencsétlen bevett kétszáz Eleniumot vagy mit... Egy ökör is felfordult volna tőle, de ez túlélte... Aztán, amikor meghaltam, és te elküldted neki az egyik kis tégelyt, amikbe szétosztottad a hamvaimat, pedig mondtam, hogy a Gangeszbe szórjátok...
DOKI Mindkét alkalommal kimosták a gyomrát, Isteni csoda, hogy akkora adagoktól életben maradt.
ÉN A szíve erős, mint egy bikáé.
DOKI Holnap átviszik a gyulai pszichiátriára. Ott majd megmondják, hogy mi legyen vele a továbbiakban. De ehhez önnek alá kell írnia az öccse nevében ezeket a papírokat.
ÉN Milyen papírokat?
DOKI Hogy a gondnokoltja beleegyezik a gyógykezelésbe.
ÉN Az mit jelent?
DOKI Nézze, én nem vagyok elmeorvos, de azt hiszem, hogy három dokumentált öngyilkosság után egy skizoid beteget nem lehet a társadalomba visszaengedni.
ÉN Kényszergyógykezelés?
DOKI Lent, a dátum fölött kell aláírni.

12. JELENET
Kórteremben.

TEREMSZOLGA*(hangos, mintha sikethez beszélne*) Na, jöjjön szépen, Szabó bácsi, megyünk vacsorázni.
TE Ne vagyok éhes.
TEREMSZOLGAEnni mindenkinek muszáj.
TE Majd később. Meg kell várnom a bátyámat.
TEREMSZOLGANincs már itt senki, Szabó bácsi, a látogatásnak régen vége van.

TE Ő akkor is jön. Megígérte.

TEREMSZOLGA Figyelj, öreg, ne szarozz itt velem, nem érek rá veled baszakodni. Bebaszlak egy rácsos ágyba, aztán baszhatod.

TE Hogy beszél maga velem? Az apja lehetnék.

TEREMSZOLGA Na még csak az baszna be! Ha az én apám lennél, már nem élnél, faszfej. Mozdulj, vagy megcsaplak, mint a váltóáram. Nem is tudom, minek kell titeket etetni. Sok hülyéje. *(galléron ragadva húzza maga után kifelé)* Na, gyerünk.

TE *(üvölt)* Anya!

TEREMSZOLGA Itt hiába üvöltesz, az Isten se hallja meg! *(kiviszi)*

TE Anya...! Bátyó...!

13. JELENET
Nálunk.

FELESÉG Jól van, szívem, ne lógasd az orrod. Te megtettél mindent. Neki is jobb lesz, ha állandó felügyelet alatt marad.

ÉN Te nem tudod, milyen helyek azok. Azt írta, az ápolók nem csak verik, de rúgják a betegeket.

FELESÉG Nem kell minden rémhírnek felülni. Viszont a csabai lakást minél előbb el kell adni. Teljesen fölösleges fenntartani, ha soha többet nem kerülhet haza. Csak romlik az állaga, ha ott áll üresen.

ÉN Hogy adhatnám el?

FELESÉG Te vetted meg nem? A Zsuzsi nevére.

ÉN De az övé a haszonélvezeti jog.

FELESÉG Beszéltem a Szirmai Ágival, tudod, az ügyvéd barátnőmmel. A haszonélvezeti jogot meg lehet váltani. A lakás forgalmi értékének egyhuszada az alap, hatvanöt éven felüli személy esetében ezt néggyel kell megszorozni, és...

ÉN Jó, majd beszélek vele.

FELESÉG Teljesen felesleges. Csak fölzaklatnád. Hivatalosan fel kell méretni a lakást, kipakolni, és elvitetni minden kacatot...

ÉN Nem tudom, mit szeretne megtartani...

FELESÉG Mit szerethetne? Semmit. Az elmegyógyintézetbe úgyse vihet magával semmit. És amúgy se ő határoz ebben. Te vagy a gondnoka, szívem.

ÉN Nem fogom kirabolni az öcsémet.

FELESÉG Miért rabolnád ki? Ha tízmillióért sikerül túladni azon a lakótelepi koszfészken, ő kap belőle kétmilliót, azt beteszed neki a

takarékba... Abból küldhetsz neki minden hónapban valamennyit, nem kell tovább a családi költségvetésünket terhelni vele.

ÉN Nem érek rá én most ilyesmivel...

FELESÉG Tudom, szívem. Nem is kell neked foglalkozni ezzel. Beszélek az Ágival, és majd én intézem.

ÉN Hogy nézek majd a szemébe?

FELESÉG Fogd már fel, hogy beteg. Anyukád is megmondta, nem?

14. JELENET

Kórházkertben.

ANYA Fájok, kisfiam. Belülről ütik a fejemet.

ÉN Látod, mégiscsak hagyni kellett volna, hogy megoperáljanak.

ANYA Nem tudom, milyen más dimenzióba fogok kerülni, de ha valamifajta érzelmem meg gondolatom megmarad, az te leszel. Érted volt értelme az életemnek.

ÉN Nem kell még erről múlt időben beszélni, anyu.

ANYA A rákocskám azt mondja, már csak néhány nap, és nem hagy belőlem semmit.

ÉN Ugyan, mamácska. Megmondta az orvos, a te korodban már minden életfolyamat lassú. A rák se tud egyik napról a másikra...

ANYA De ha már nem leszek, és rád szakad a valóság, arra kérlek, ne gyűlölettel fogadd, hanem próbálj meg arra gondolni, hogy az öcséd valóban beteg.

ÉN Persze, anya. Tudom.

ANYA Kisfiam, ha lehet, a lakást ne adjátok el akkor se, ha zárt intézetbe kerülne. Hadd higgye, hogy egyszer még hazakerülhet. Inkább adjátok ki albérletbe.

ÉN Korai még erről beszélni anya.

ANYA Nekem nem korai. Lehet, hogy nem látlak már többet.

ÉN Dehogynem. Holnap nem tudok, de holnapután benézek megint. Hozzak valamit?

KURVA *(jön)* Elaludt a néni. Mostanában nagyon sokat alszik. *(megigazítja Anya takaróját)*

ÉN Vigyázzon rá, nővérke. *(pénzt adok neki)*

KURVA Köszönöm, Szabó úr. Maga nagyon rendes ember.

15. JELENET
Valahol.

Apánkkal sakkozom.

APA Én nem értek Shakespeare-hez, fiam, de ma már nem aktuális.
ÉN Sakkod van, apa.
APA Ma már nincsenek Hamletek, Lear királyok... Lehet, hogy neki még térdig ért a tenger, de nekünk a nyakunkig ér a szar. Ki se látszunk belőle, de megszoktuk. Jó meleg. Leveszem a királynődet.
ÉN Elnéztem, bocs, apa, visszalépek...
APA Azt sajtos *(így!)* nem lehet.
ÉN Nem láttam, hogy ütésbe rakom le...
APA Tudod, hogy én hányszor léptem volna vissza életemben? Egyszer se! *(énekel)* Volt nincs, fene bánja, volt nincs, vigye kánya...[2] A börtönben tanultam meg sakkozni. Másfél év rád férne...

16. JELENET
Kórházkertben.

TEREMSZOLGAOtt ül az öccse. Mindig ott ül a fa alatt. Hetek óta nem beszél senkivel.
ÉN Istenem, hogy le van fogyva.
TEREMSZOLGANekem tessék idaadni a szatyrot. Az irodán átnézik, nincs-e benne tiltott holmi.
ÉN Köszönöm. *(átadom a szatyrot.)*
TEREMSZOLGAHatkor van vacsora. Addig beszélgethetnek. *(El.)*
ÉN *(Mosolyogva közeledek Hozzád)* Szia, bütyök!
TE *(nem reagálsz)*
ÉN Én vagyok az! Nem ismersz meg?
TE Elérted, amit akartál.
ÉN Én? Mit akartam?
TE Hogy örökre bezárass ide.
ÉN Nem vagy bezárva. Nagyon szép ez a kert.
TE Épp olyan utolsó szarházi mocsok vagy, mint mindenki.
ÉN Most mi bajod van? Mit csináltam rosszul?

[2] Lehár: Cigányszerelem.

TE Kurva jól csináltad, ahogy mindent, mindig. De ha maradt benned egy szikra tisztesség, akkor megteszed, amire kérlek, és utána elhúzhatsz a büdös picsába, soha többet nem akarlak látni.

ÉN Oké. Fasza. Kösz szépen. Ez nagyon jól esik.

TE Aput is megölted, anyut is megölted, megöltél engem is. Majd meséld el az egyetemen meg a rádióban, hogy hogy kell ezt csinálni.

ÉN Micsodát?

TE Mondd fel a gondokságomat.

ÉN Mit csináljak?

TE Bárki jobb lesz, mint te.

ÉN Szeded te rendesen a gyógyszereidet?

TE Leszarom a mérgeket. Ha smasszer elfordul, kiköpöm mindet. Nem ez az érdekes, hanem hogy új gondnokom legyen. Akárki, csak nem te, geci.

ÉN Tényleg ezt akarod?

TE Mi van, elsőre nem bírod felfogni? Neked is gond van a fejeddel „bátyó"?

ÉN Jó, de akkor szüntessük meg a testvéri viszonyt is.

TE *(papírt veszel elő)* Ezt írd alá itt. A többit a szociális nővér elintézi. Na, mi van? Tudsz aláírni! Neked biztos van tollad. Nekem nem lehet, mert kiszúrnám vele a szemedet.

ÉN *(aláírom)*

TE És most húzz a faszba. És ne keress többet, ne telefonálj, ne írj, és ne küldj nekem semmit.

ANYA *(kilép a fa mögül; hozzád szól)* Kisfiam...!

TE Te ebbe ne szólj bele, anya, jobb, ha kussolsz te is.

ANYA Mit vétettem én ellened?

TE Megszültél, bazd meg.

ANYA *(Nekem)* Látod, kisfiam, mondtam én neked, hogy nagyon beteg...

APA *(jön, tornamutatványokat végez)* Iván fasza gyerek, nem fagy meg!

ASSZONY *(jön, Fiatalemberrel)* Mert csak magára gondolt mindig!

FIATALEMBER Ne is törődj velük, Fater! Nesze, igyál egy kortyot.

APA Milyen finálészag van itt!

TE Dögöljetek már meg!

APA Egyrészt megdöglöttünk, másrészt meg is fogunk, de nem most és nem itt. Az operettben nincs halál, csak a Vígözvegyben. *(énekel)*

Mint a légy a pókfonálon, hipp-hopp, hipp-hopp, fennakad,
Úgy akadnak fenn a hálónk bársonyán a férfiak...[3]

ÉN Add ide azt az üveget, Peti! Majd én iszom.

FIATALEMBER Miért, ki vagy te?

ÉN A világ legnagyszerűbb színdarabja kezdődik ezzel a kérdéssel: Állj, ki vagy? Nem úgy, te állj, s felelj ki vagy? A jövő órán ezt a kérdést próbáljuk majd megválaszolni. Most egyelőre ennyi. Lehet hazamenni.

És megszólal a grisette-kánkán, mind énekelnek és táncolnak.

MIND Rittantouri tantirette, e voila les belles grisettes,
Les grisettes de Paris,
Rittantouri tantiri!
Rittantouri tantirette, e voila les belles grisettes,
Les grisettes de Paris,
Rittantouri tantiri!

V é g e

[3] Lehár: Víg özvegy